

Tisková zpráva

Letec, který inspiroval tvůrce filmu Tmavomodrý svět, zavítal na libereckou radnici

Petera Artona, bývalého letce RAF, jehož životní příběh posloužil tvůrcům filmu Tmavomodrý svět jako předloha k vytvoření jedné z hlavních postav, hostila v pondělí 16. června historická radnice. O svých zážitcích z fronty a osudu, plném nečekaných zvrátů, si Peter Arton popovídal s primátorkou Martinou Rosenbergovou a jejími náměstký Jiřím Šolcem a Kamilem Janem Svobodou.

Peter Arton je dnes občanem Státu Izrael. Do města pod Ještědem jej pozvala při příležitosti jeho návštěvy České republiky zdejší Židovská obec, která také připravila s ním besedu v místní synagoze. Za Židovskou obec Liberec se setkání na radnici s legendárním letcem zúčastnil její předseda Michal Hron.

„Těší mne, že jsme mohli přivítat na radnici tak významnou osobnost, bývalého letce z druhé světové války. Prožil neuvěřitelně pestrý život,“ poznamenala primátorka města Martina Rosenbergová. Náměstci Jiří Šolc a Kamil Jan Svoboda popřáli Peteru Artonovi, aby si vyšetřil při své návštěvě dost času k poznání města.

Peter Arton se narodil v roce 1922 v polské Varšavě v německy mluvící židovské rodině. V roce 1925 se jeho rodina odstěhovala do severočeských Teplic, kde vychodil obecní školu. Po jejím absolvování začal studovat na českém gymnáziu v Duchcově. V roce 1939 překročili Artonovi ilegálně hranice s Polskem, odkud měli dál pokračovat na svém útěku před Hitlerem do Velké Británie. Protože ale Británie celou rodinu na své území nepustila, odjel budoucí letec v prosinci roku 1940 Transsibiřskou magistrálou do Vladivostoku a v únoru 1941 odplul lodí do Japonska, kde vystudoval Canadian Academy College a v Šanghaji vstoupil do armády. Lodí se kolem Afriky přepravil do Velké Británie, tam vstoupil v roce 1942 do letectva a stal se navigátorem Liberátoru u 311. bombardovací perutě.

Jako navigátor bombardéru Liberátor podnikl Peter Arton 49 operačních letů, zúčastnil se například honu na ponorky v Biskajském zálivu. Jak přiznal bývalý letec během setkání na radnici, dnes je s odstupem času rád, že bombardovali jenom ponorky. *„Když je válka, na oběti nikdo nemyslí. Dnes jsem ale rád, že jsme nebombardovali domy, byty, ženy a děti, civilní obyvatelstvo,“* řekl muž, který se stále dokáže domluvit v českém jazyce.

Po skončení války se vrátil do tehdejšího Československa. Na čas se ocitnul i v Liberci, kde se učil ve škole leteckých mechaniků. Ještě před komunistickým převratem v únoru 1948 se ale rozhodl Československo opět opustit, protože mu hrozilo v rámci armády převelení na nižší pozici. Odešel do Velké Británie, kde byl pro podezření, že je komunistickým špiónem, zatčen a dva roky strávil ve vězení. V roce 1954 se natrvalo přestěhoval do Izraele. V roce 2006 obdržel v Izraeli od českého

velvyslance pamětní medaili. Ve snímku Tmavomodrý svět režiséra Jana Svěráka vytvořili podle příběhu Petera Artona letce Františka Slámu (hraje jej Ondřej Vetchý).

Mgr. Zuzana Minstrová

*Tisková mluvčí
odbor Kancelář primátorky*

Statutární město Liberec

Magistrát města Liberec

nám. Dr. E. Beneše 1; Liberec 1

mobil: +420 734 437 569

tel.: +420 485 243 182

e-mail: minstrova.zuzana@magistrat.liberec.cz

web: www.liberec.cz